

На основу чланова 19. и 21. Статута Савета за штампу и чланова 15. и 16. Пословника о раду Комисије за жалбе, Комисија за жалбе Савета за штампу у саставу: Владо Мареш, Петар Јеремић, Стојан Марковић, Лиљана Смајловић, Невена Кривокапић, Тамара Скроза, Вера Дидановић, Драган Ђорђевић, Миленко Васовић и Војкан Костић, на седници одржаној 27.7.2017. године, већином гласова, изриче

ЈАВНУ ОПОМЕНУ

Текстом “Дневник робијаша: Полна увреда и врела Циганка”, објављеним 8. јуна 2017. године у електронском издању, недељник „Експрес“

1. прекршио је тачке 1 и 6 Одељка IV (Одговорност новинара) Кодекса новинара Србије, о обавези новинара да се супротстави свима који крше људска права или се залажу за било коју врсту дискриминације, говор мржње и подстицање насиља, и има обавезу да негује етику и културу јавне речи.

2. прекршио је и тачку 4 Одељка V (Новинарска пажња), по којој новинар мора бити свестан опасности од дискриминације коју могу да шире медији и учиниће све да избегне дискриминацију засновану, између осталог, на раси, полу, старости, сексуалном опредељењу, језику, политичком и другом мишљењу, националном или друштвеном пореклу.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Удружење Да се зна поднело је жалбу Савету за штампу, сматрајући да су текстом прекршене одредбе Кодекса које се односе на забрану дискриминације. У жалби је наведено да се дискриминаторни став према ЛГБТ популацији изражава употребом погрдног израза „педер“. Такође, текстом се, како је наглашено, читаоци доводе у заблуду да су „припадници ЛГБТ популације посебно подложни обољевању од сиде, иако ј добро познато да не постоје ризичне групе људи, него само ризично сексуално понашање“.

У одговору на жалбу главни уредник „Експреса“ Иван Цвејић навео је да је спорна колумна објављена у оквиру рубрике „Дневник робијаша“, која је изразито ауторска и коментаторска, те да у њој преовладава сатирични новинарски стил, коме је својствен и колоквијални речник, који користи велики број људи у свакодневном животу. „Овде је реч само о терминолошкој равни, никако о значењу које би за било кога било дискриминишуће, јер би то било противно нашој уређивачкој политици“, истиче се у одговору. Уредник је објаснио и да се Удружење Да се зна није, пре поношења жалбе Савету, обратило редакцији, али да им је, упркос томе понуђено да њихово реаговање буде објављено кроз објављивање текста жалбе, али су они послали ново, много шире реаговање, које се односило и на неке друге текстове, што је правазишло техничке и уређивачке могућности листа.

Чланови Комисије за жалбе узели су обзир да је реч о сатиричном тексту у којем аутор исмева начин на који један број људи прича и уважила објашњење уредника да није постојала намера

да се неко дискриминише. Међутим, без обзира на то, Комисија је оценила да одређени делови текста прелазе границу доброг укуса и да се хумором не може правдати простаклук, због чега је „Експрес“, по мишљењу већине, прекршио одредбу Кодекса о обавези поштовања етике и културе јавне речи.

Кад је реч о дискриминацији, за Комисију је, чак и више од дела текста на који се односи жалба, проблематичан део у којем аутор на врло увредљив начин говори о Ромкињама, користећи и погрдне термине „Циганка“ и „Мандовка“ и оцењујући, између осталог, да оне воле да их мушкарци туку. Тиме су, по оцени Комисије, прекршене и одредбе које се односе на забрану дискриминације на оснив у пола и националног порекла.

Због свега тога, Комисија је са девет гласова „за“ и једим „против“ одлучила да изрекне јавну опомену.

Београд, 27.7.2017.

Председавајући
Владо Мареш